

HANDREIKING

Versie	Gemaakt op	Gemaakt door	Gedeeld met	Status
0.1	25-05-2020	Gemeente Goeree-Overflakkee	Bestuur	Definitief - opgemaakt

Inhoud

Windfonds Goeree-Overflakkee.....	3
Waarom een Duurzaam Windfonds?	3
Hoe wordt het Windfonds gevuld?	3
Hoe wordt het Windfonds ingericht?.....	3
Hoe worden de middelen uit het Windfonds besteed?.....	5
Hoe werkt het Bewonersfonds?	6
Hoe werkt het Betrokkenenfonds?	6
Hoe werkt het Transitiefonds?	6
Hoeveel geld is er jaarlijks beschikbaar.....	7
Hoe vaak mag een verzoek tot bijdrage worden ingediend?.....	7
Formele criteria voor aanvragen	7
Hoe gaat het verder?.....	8

Windfonds Goeree-Overflakkee

Belangrijk: De hieronder beschreven aanpak vormt het vertrekpunt voor de instelling van het Windfonds Goeree-Overflakkee. Het Windfonds zal 2 jaarlijks, voor het eerst 2 jaar na de datum van de eerste storting in het Windfonds, geëvalueerd worden op effectiviteit en werking. In aanloop naar een definitieve beslissing hoe het Windfonds op de meest gewenste wijze in te zetten voor duurzame sociaaleconomische ontwikkeling op Goeree-Overflakkee is er ruimte voor discussie echter niet over het hierna genoemde doel en uitgangspunt.

Waarom een Duurzaam Windfonds?

De transitie naar een duurzame maatschappij is in volle gang. Onderdeel van de duurzame ontwikkeling is de energietransitie. Ontwikkelingen horende bij de energietransitie zijn misschien wel het meest zichtbaar. In heel Nederland zien we oplaadpalen, nul op de meter woningen, zonnepanelen en nieuwe windturbines verrijzen, ook op Goeree-Overflakkee.

Op Goeree-Overflakkee willen we de positieve effecten van de energietransitie (lusten) gelijktijdig met de minder positieve effecten (lasten) laten oplopen. Dit is de belangrijkste reden voor het instellen van een Windfonds Goeree-Overflakkee.

Het Windfonds heeft als primair doel aansprekende projecten te realiseren met een maatschappelijke meerwaarde, om op die manier omwonenden van windparken positief mee te laten delen in de productie van duurzame energie. Het Windfonds kan in bredere zin bijdragen aan de duurzame en sociaaleconomische ontwikkeling van Goeree-Overflakkee. Uitgangspunt is wel dat omwonenden dit als zodanig ervaren.

Deze notitie beperkt zich tot het Windfonds qua filosofie, structuur en systematiek. Andere participatie mogelijkheden voor bewoners rondom duurzame energieproductie (b.v. obligaties, postcoderoos etc.) vallen buiten de scope van het Windfonds¹.

Hoe wordt het Windfonds gevuld?

De eigenaren van windparken die vergund zijn/worden na juni 2016 (inclusief nog op te schalen) vullen het Windfonds. Het betreft een bijdrage naar rato van de opgewekte hoeveelheid energie. De leden van de Windgroep hebben hun deelname bevestigd, evenals Kroningswind B.V., de ontwikkelaar van de windturbines die geplaatst gaan worden in de windlocatie Noordrand. De gemeente Goeree-Overflakkee zal ook nieuwe initiatiefnemers hier aan houden.

De basisafsprake is dat er *per geproduceerde MWh 0,50 euro wordt gestort* in het Windfonds over een periode van 20 jaar. De storting in het Windfonds is een jaarlijkse afdracht over de productie van het voorafgaande jaar, gebaseerd op de gegevens van CertiQ. Dus: in 2020 wordt afgedragen over de opbrengsten van 2019. Op dit moment kan nog niet worden aangegeven wanneer het volledige bedrag van afdracht van de geplande windparken beschikbaar is in het Windfonds. Dat is afhankelijk van lopende procedures en realisatie van de bouwplannen.

Hoe wordt het Windfonds ingericht?

Er zijn diverse mogelijkheden om lokaal fondsen in te richten en te organiseren. Voor het Windfonds wordt Stichting Windfonds Goeree-Overflakkee opgericht. Deze Stichting is verantwoordelijk voor

¹ Zie voor meer informatie en details: "Windenergie op Goeree-Overflakkee, baten in beeld", Mei 2014, gemeente Goeree-Overflakkee

zowel het innen, het beheer als de besteding van de middelen en de openbare verantwoording via (lokale) media en evt. eigen mediakanalen. De juridische entiteit van een Stichting maakt het mogelijk om een ANBI status aan te vragen en middelen voor algemeen nut uit te keren.

De Stichting krijgt een bestuur met een minimale omvang van 3 personen (maximaal 5) woonachtig op Goeree-Overflakkee. Een Raad van Toezicht zal toezicht houden. Deze raad bestaat uit een vertegenwoordiger van de gemeente Goeree-Overflakkee, van de Coöperatie Deltawind namens de Windgroep en een vertegenwoordiger van Kroningswind B.V. De bestuursleden zullen via een openbare wervingsprocedure worden geworven, een onafhankelijke voorzitter geniet de voorkeur. Een profielschets wordt hiervoor opgesteld, selectieprocedure zal door gemeente, Deltawind en Kroningswind B.V. worden gestart. Dorpsraden en ondernemersverenigingen in de nabijheid van (te realiseren) energie installaties, alsmede lokale natuur- en milieuorganisaties en eventuele andere relevante maatschappelijke organisaties zullen worden benaderd om zich te laten vertegenwoordigen.

Het bestuur zal zo nodig advies inwinnen bij deskundigen indien de beoordeling van projectaanvragen met name voor het Transitiefonds dat vereist.

De leden van de Raad van Toezicht en het bestuur zullen, buiten een kleine vergadervergoeding om, onbezoldigd hun functie uitvoeren. Alleen voor de functie van uitvoerend secretaris wordt een bezoldiging vastgesteld. Deze zal in verhouding zijn met de te leveren inspanning voor het afhandelen en voorbereiden van de aanvragen.

De stichting kent een (kleine) organisatie voor het beheren van het Windfonds. Deze organisatie heeft de volgende taken:

- Communicatie en publiciteit rondom het fonds
- Beoordeling van alle aanvragen op de voorwaardelijke criteria.
- Toezien op de afdracht door de windparken.
- Het praktische beheer van de gelden, zoals uitbetalen, registreren, controleren, inning afdracht etc.
- Jaarlijkse verantwoording en evaluatie.

De secretaris zorgt voor

- Voorbereiding van voornoemde taken.
- Ondersteuning van aanvragers (zo nodig) bij het indienen van hun aanvraag.
- Voorbereiding van de besluitvorming in het bestuur.
- Contacten met indieners.

Het bestuur zal bij haar aantreden als eerste zorgen voor het tot stand komen van een (inter)nationaal erkende werkwijze ten behoeve van een deugdelijke administratie van de stichting, waaronder een protocol voor het verrichten van betalingen waarbij drie mensen betrokken moeten zijn. Een verwijzing naar deze principes wordt in de statuten opgenomen. Binnen de grenzen van wet- en regelgeving betracht het bestuur transparantie over de bestedingen van het fonds jegens donateurs en ontvangers. De partijen die geld aan het fonds doneren zijn jaarlijks gerechtigd om een onderzoek van de administratie te (laten) uitvoeren, bijvoorbeeld door een accountant. De partij die zo'n onderzoek verlangt draagt daarvan zelf de kosten.

In de statuten van de Stichting zal de organisatorische vorm worden vastgelegd. Ook zullen er reglementen worden opgesteld waar meer in detail wordt omschreven op welke manier de middelen kunnen worden besteed. Hierbij zal worden onderzocht hoe interactief jaarlijks middelen in te zetten door b.v. wedstrijden, stemrondes om zo de maatschappelijke betrokkenheid te vergroten.

Hoe worden de middelen uit het Windfonds besteed?

Het Windfonds dient zoals gezegd diverse doelen, waarbij een onderverdeling is gemaakt in drie zones voor windenergieprojecten

	Afstand tot energieproject	Bedoeld voor	Middelen	Uitkering via
Zone 1 - Bewonersfonds	450 – 1.000 m	Huishoudens*)	€2.000,-/huishouden per jaar	Jaarlijks automatisch direct door initiatiefnemers aan omwonenden
Zone 2 - Betrokkenenfonds	1. <3.500m van het desbetreffende windpark. 2. <3.500 m van alle in werking zijnde windparken op Goeree-Overflakkee die in het Windfonds hebben gestort.	Projecten	1. resterend bedrag na aftrek afdracht bewonersfonds, 1 jaar beschikbaar. 2. resterend bedrag na aftrek 1. Eveneens 1 jaar beschikbaar.	Simpele aanvraag
Zone 3 - Transitiefonds	Binnen gemeentegrens	Projecten	Aan het eind van het tweede jaar resterend bedrag uit betrokkenenfondsen	Uitgebreide aanvraag

*) De vergoeding is niet bedoeld voor:

- initiatiefnemers, grondeigenaren en exploitanten van een windpark;
- bewoners van woningen bij reeds bestaande windparken;
- bewoners van woningen die zijn gebouwd na de bouw van een windpark of na het vaststellen van een bestemmingsplan voor de realisatie van een windpark;
- bewoners van bedrijfswoningen op een bedrijventerrein.

Deze constructie maakt zowel een directe uitkering aan omwonenden als het leveren van een bijdrage aan projecten op iets grotere afstand mogelijk. Windfondsgelden kunnen zo ingezet worden om een substantiële bijdrage te leveren aan ontwikkelingen op het eiland. De projecten waaraan wordt bijgedragen zullen ten goede komen aan de duurzaamheid, vitaliteit, natuur, educatie en sociale cohesie op Goeree-Overflakkee. Een kaart met de betreffende zones wordt na vergunningverlening van energieprojecten bijgevoegd.

Een belangrijke kanttekening is dat middelen uit het Windfonds niet bedoeld zijn voor compensatie van partijen binnen de wettelijke grenzen voor geluidsbelasting (47Db Lden - ca. 450 meter grens). Binnen deze grens zal een initiatiefnemer zelf tot overeenstemming moeten komen met de belanghebbenden om tot projectontwikkeling te kunnen komen. De grens van 1.000 m is gekozen in lijn

met de motie van de gemeenteraad ten opzichte van de afstand van windmolens tot de dorpskernen (900 m) en in overleg tussen gemeente, Windgroep en Kroningswind B.V. ten opzichte van die afstand iets verruimd. Bedrijfswoningen op bedrijventerreinen zijn daarbij buiten beschouwing gelaten. De bewoners daarvan hebben bewust gekozen voor het wonen in een bedrijfsmatige omgeving, waartoe ook windturbines gerekend kunnen worden.

Hoe werkt het Bewonersfonds?

Het Bewonersfonds garandeert een jaarlijkse uitkering aan bewoners tussen 450 en 1.000 m van een windpark, die automatisch en rechtstreeks wordt verzorgd door de eigenaar van een Windpark. Tijdens het realiseren van het windproject wordt bepaald welke huishoudens onder deze afspraak vallen. De eigenaar verantwoordt de rechtstreekse betaling en trekt deze af van het totaal van zijn afdracht aan het Windfonds. Vervolgens zullen deze huishoudens actief door de exploitant worden benaderd om de afspraak verder uit te werken. Het bewonersfonds is verbonden aan de woning, wordt een woning verkocht dan zal deze tegemoetkoming voor de nieuwe bewoners zijn.

Hoe werkt het Betrokkenenfonds?

Voor het doen van projectvoorstellen zal een aanvraagformulier worden opgesteld. Aanvragen voor deze categorie zijn zichtbaar en hebben merkbaar effect in de nabijheid van een energie installatie (binnen 3.500 m). De aanvragen worden gecontroleerd op criteria als openbaarheid, controleerbaar, terugvorderbaarheid bij onjuiste gegevens etc.. Elk jaar zijn er twee aanvraagperiodes (tranches) waar binnen aanvragen kunnen worden ingediend. Een beslissing op een aanvraag wordt genomen in de maanden januari en juli. De aanvragen worden ingediend bij de Stichting en worden voorbereid door de secretaris ter besluitvorming door het bestuur.

Voor het Betrokkenenfonds kunnen aanvragen worden ingediend door individuen, stichtingen, kerken, verenigingen en andere maatschappelijke organisaties in de directe omgeving van het windpark. Hoewel projecten ook individueel aangevraagd kunnen worden, dient voor honorering wel aantoonbaar sprake te zijn van een maatschappelijke meerwaarde.

Voor projecten in de directe omgeving is het voorstel om maximaal €500,- per aanvraag voor niet-rechtspersonen te hanteren en maximaal €3000,- per aanvraag voor verenigingen, stichtingen, dorpsraden en andere maatschappelijke organisaties, zonder co-financieringseis.

Het Betrokkenenfonds is bedoeld voor de aanschaf van materialen en niet voor het vergoeden van uren. De besteding van de toegekende gelden moet worden verantwoord.

De door een windpark gestorte bijdrage in het Betrokkenenfonds blijft 1 jaar beschikbaar voor de dorpen binnen 3.500 m van datzelfde windpark. Wanneer na afloop van dat jaar gelden in het Betrokkenenfonds overblijven, dan zullen deze gedurende 1 jaar beschikbaar komen voor alle dorpen binnen 3.500 m van een windpark op Goeree-Overflakkee dat in werking is en gelden in het windfonds heeft gestort.

Als na dat tweede jaar nog geld overblijft in het Betrokkenenfonds dan zal dat worden overgeheveld naar het Transitiefonds.

Hoe werkt het Transitiefonds?

Projecten die worden ingediend voor het transitiefonds worden beoordeeld door het bestuur van de Stichting. Het bestuur bepaalt of projecten voldoen aan alle criteria en maakt vervolgens een lijst van projecten die voor ondersteuning in aanmerking komen. Het bestuur beslist vervolgens over de definitieve toekenning van een aanvraag.

Het transitiefonds biedt de mogelijkheid tot het aanvragen van een groter bedrag (maximaal €40.000,-), en voor maximaal 3 jaar (projectmaximum €120.000,-). De bijdrage is maximaal 50% van

de totale projectkosten in de vorm van cofinanciering. Voor het transitiefonds komen stichtingen, verenigingen, woningbouwcoöperaties en maatschappelijke organisaties in aanmerking die projecten op Goeree-Overflakkee willen realiseren in lijn met de doelstellingen van het Windfonds.

Hoeveel geld is er jaarlijks beschikbaar

Een indicatieve rekensom uitgaande van 150MW nieuw te plaatsen windenergie op Goeree-Overflakkee bij 3000 vollasturen per jaar betekent ongeveer 450.000 MWh aan duurzaam geproduceerde energie. Dit zou dan neerkomen op een jaarlijkse storting van €225.000,- in het Windfonds. Op basis van het aantal geplande windturbines is een storting van € 240.000,-- mogelijk, afhankelijk ook van de windopbrengst per jaar.

Circa 5% van het totaal bedrag mag als beheerkosten worden aangewend voor de stichting. Om de gelden zoveel als mogelijk ten goede te laten komen aan projecten in de directe omgeving van een windpark, wordt het Transitiefonds pas gevuld, met gelden die 2 jaar beschikbaar zijn geweest in het Betrokkenenfonds en daarin aan het eind van het jaar overblijven.

Hoe vaak mag een verzoek tot bijdrage worden ingediend?

Elk jaar kan gebruik worden gemaakt van het Betrokkenenfonds en het Transitiefonds. Voor het Betrokkenenfonds geldt een reikwijdte van 1 jaar, het is niet mogelijk om voor meerdere jaren een projectaanvraag te doen. Een projectaanvraag kan wel elk jaar worden ingediend.

Projectaanvragen voor het Betrokkenenfonds binnen het gebied van een windpark (< 3.500 m) kunnen pas worden aangemeld als het desbetreffende windpark de eerste bijdrage in het Betrokkenenfonds heeft gestort.

Voor het Transitiefonds is gekozen voor de mogelijkheid om projecten met een looptijd van maximaal 3 jaar (voor een maximaal budget van 3x €40.000,-) in te dienen.

Formele criteria voor aanvragen

Een aanvraag wordt alleen in behandeling genomen als hij voldoet aan onderstaande criteria.

Voorwaardelijke criteria voor projecten
1. De effecten van het project voldoen aan doel en uitgangspunt als vermeld in deze handreiking en scoren dus ten aanzien van duurzaamheid en leefbaarheid.
2. Er is een schriftelijke aanvraag gedaan via het formulier van het Windfonds waarbij alle gegevens volledig en naar waarheid zijn ingevuld.
3. De aanvrager kan een natuurlijke persoon zijn, maar ook stichtingen, personen, kerken etc. kunnen een aanvraag indienen. De aanvrager hoeft niet op GO te wonen of gevestigd te zijn, als het resultaat van het project ten goede komt aan de hiervoor benoemde doelgroep binnen het aangewezen gebied.
4. De aanvrager gaat akkoord met de voorwaarden van het Windfonds zoals openbaarheid, controlebaar, terug vorderbaar bij onjuiste gegevens etc. (nader uitwerken in statuten)

Voorwaardelijke criteria voor het Transitiefonds
5. Het initiatief is goed onderbouwd, voorzien van een plan van Aanpak en een reële begroting van kosten (incl. btw). Eventuele opbrengsten c.q. besparingen maken onderdeel uit van het plan.
6. Na steun van het fonds is het initiatief binnen zes maanden gestart. Binnen een jaar is het grootste deel van het project gerealiseerd, tenzij de aanvraag voor meerdere jaren is gedaan.
7. Vanuit het Transitiefonds wordt maximaal 50% aan het project bijgedragen (cofinanciering), de overige 50% dient via andere fondsen, uren, materialen of andere wijze aantoonbaar worden onderbouwd.

Overige spelregels
8. Ieder kalenderjaar worden alle gelden verdeeld die in het kalenderjaar daarvoor zijn opgehaald. Er wordt niet gereserveerd, tenzij daarover met alle partijen afspraken zijn gemaakt.
9. De werking en effectiviteit van deze opzet zal periodiek (tweejaarlijks) worden geëvalueerd. Voor het eerst 2 jaar na de datum van eerste storting in het Windfonds door de partijen die deelnemen in de Stichting.
10. Alle informatie (inhoudelijk, financieel etc.) van alle projecten is openbaar.
11. Projecten die alleen specifieke personen of bedrijven bevoordelen komen niet in aanmerking. Bij aangetoond misbruik worden de aanvrager en betrokken partijen uitgesloten van de mogelijkheid tot aanvragen voor het totale Windfonds gedurende het bestaan daarvan.

Hoe gaat het verder?

Zo snel mogelijk wordt de Stichting Windfonds opgericht. Dit jaar wordt met name geïnvesteerd in de verdere verfijning van de gehanteerde uitgangspunten in Statuten van de stichting. Ook het werven van de benodigde bestuurders en secretaris zal op korte termijn gestalte krijgen. Daarnaast dienen een aantal praktische zaken te worden geregeld ten aanzien van communicatie, bancaire faciliteiten en verdeling middelen naar de windparken.